

Anna Veiga

Directora científica del Servei de Medicina de la Reproducció de l'Institut Universitari Dexeus i directora del Banc de Línies Cel·lulars del Centre de Medicina Regenerativa de Barcelona.

“A la ciència també existeix el sentit comú”

És una de les eminències científiques del nostre país. Fa 25 anys va ser pionera de la reproducció assistida i avui ho és de la medicina regenerativa. Anna Veiga té 50 anys, és doctora en Biologia i Premi Nacional de Cultura

Anna Veiga davant del Centre de Recerca Biomèdica de Barcelona.

Felícia Esquinas

Què sabem avui, amb certesa, de la medicina regenerativa?

És un camp de recerca molt recent. Es va parlar per primer cop de cèl·lules mare humanes l'any 1998. Encara hi ha moltes incògnites, però el que sabem, clarament, és l'enorme potencial que tenen les cèl·lules mare.

Aquestes cèl·lules serviran per tractar malalties cardiovasculars, l'Alzheimer, el Parkinson, la diabetis...?

Esperem que sigui possible. Aquesta és la idea.

Treballen en això al Banc de Línies Cel·lulars?

Bàsicament, fem línies de cèl·lules mare embrionàries. És a dir, obtenim línies de cèl·lules mare a partir d'embrions donats per parelles que ja no els volen per reproduir-se. Les colònies de cèl·lules s'utilitzen per fer recerca. Un cop s'hagi controlat el procés mitjançant el qual aquestes cèl·lules esdevenen cèl·lules del cor, neurones o qualsevol altre tipus cel·lular, podrem utilitzar-les per tractar malalties.

Que la ciència faci possible, per exemple, que una dona sigui mare als 67 anys o que es creïn embrions humanoanimals per investigar, provoca inquietud i planteja nous interrogants ètics.

El que hem de fer amb els dilemes ètics és parlar-ne. I ha de ser un debat social, on participi tothom i no només els especialistes. Jo tinc la meva opinió sobre si una dona gran ha de tenir

fills o no tenir-ne, però el que jo pensi no és més important que el que pensi qualsevol altra persona. N'hem de parlar entre tots i finalment hem de decidir què s'ha de fer o no s'ha de fer, i si és bo que es faci o no, mitjançant una legislació que marqui molt clarament quina és la via que triem.

En quin punt es troba la legislació espanyola?

Des del maig del 2006 tenim una nova Llei de Reproducció Assistida, que és una de les més progressistes d'Europa. Ara ja s'està parlant d'una nova llei, la llei de Biomedicina, la qual sortirà aviat i legislarà no només la reproducció assistida i el que es fa amb els embrions que sobren en aquests processos, sinó tot allò que s'ha d'englobar dins del que és la recerca biomèdica. Un altre cop estem parlant d'una llei força progressista, que preveu la possibilitat de fer transferència nuclear (clonació terapèutica). És la mateixa tècnica que va permetre el naixement de l'ovella Dolly. Pocs països d'Europa preveuen aquesta possibilitat, només Gran Bretanya, Suècia i Bèlgica.

La clonació terapèutica es destinaria a la recerca?

Exacte. Serviria per fer cèl·lules mare embrionàries a partir d'individus determinats i intentar fer models de malalties. També per poder tractar pacients específics sense que hi hagi la possibilitat de rebuig. És una eina de recerca important.

“Qualsevol possibilitat de teràpia ha de ser accessible per a tothom”

Li agrada que li preguntin sobre consideracions ètiques relacionades amb la seva feina?

No em molesta. Em molestava més abans i defugia pronunciar-me respecte d'algunes coses. Ara, i suposo que això també ho dóna la veterania, tinc menys pudor a l'hora d'expressar les meves opinions. Però, hi insisteixo, jo no haig de marcar la pauta del que es pugui fer o no.

I per a vostè, on és el límit?

Si parlem a nivell global, penso que tot el que es pugui fer per avançar el coneixement científic, en positiu, i que tingui en compte uns límits ètics raonables, absolutament clars, és vàlid. A la ciència també existeix el sentit comú i ens hem de regir per aquesta facultat.

Què pensa de les objeccions al treball amb embrions humans?

Són absolutament respectables. No tinc cap problema a acceptar que per a alguns sectors un embrió humà sigui intocable. Per a mi no ho és. Jo tinc un respecte enorme pel que és un embrió humà. Hi he treballat des de fa més de 25 anys. Si hi ha algú que sap quin és el respecte que s'ha de tenir a un embrió som precisament els que hi treballem per aconseguir que les parelles puguin tenir criatures.

Ara, si una parella ja no té un projecte parental amb aquells embrions i vol destinar-los a la recerca, no tinc cap problema a utilitzar-los per intentar donar una esperança a un altre nivell i poder curar un malalt.

Pot ser útil guardar les cèl·lules dels cordons umbilicals dels nostres fills?

És útil. A veure: al nostre país hi ha bancs públics de cordons umbilicals que es conserven per a qualsevol persona que els necessiti i que serveixen per tractar malalties hematològiques, com la leucèmia. Que aquests cordons siguin útils per tractar altres tipus de malalties és encara una pura hipòtesi. Ara, és possible que en un futur això sigui una realitat? Sí, és possible.

Com es posiciona la sanitat pública davant d'aquesta possibilitat?

El que s'està plantejant, i el Banc de Sang i Teixits així ho fa, és la possibilitat de crear bancs mixtos. Aquests bancs tindrien cordons donats per a tothom i també oferirien la possibilitat de conservar cordons de manera individual mitjançant la fórmula següent: el cordó es conserva per a una persona en concret, però si algú el necessita i només és compatible amb aquell cordó, el pot utilitzar també.

Creu que s'ha de regular l'ús mercantil de la biomedicina?

Penso que qualsevol possibilitat de teràpia ha de ser accessible per a tothom. **B**

“La nova Llei de Reproducció Assistida és una de les més progressistes d'Europa”